



SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 58

Rozeslána dne 31. prosince 2001

Cena Kč 49,60

O B S A H:

141. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Úmluvy o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí
142. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Protokolu mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství Slovenské republiky o spolupráci v oblasti vzdělávání, mládeže, tělovýchovy a sportu na léta 2002 – 2006
143. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Memoranda o porozumění o spolupráci mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství, kultury a vědy Nizozemí

141

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 19. října 1996 byla v Haagu přijata Úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí.

Jménem České republiky byla Úmluva podepsána v Haagu dne 4. března 1999.

S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky Úmluvu ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u vlády Nizozemského království, depozitáře Úmluvy, dne 13. března 2000.

Při ratifikaci Úmluvy bylo učiněno následující oznámení České republiky:

„Česká republika má čest určit ve smyslu článku 29 Úmluvy ústředním orgánem Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí se sídlem v Brně, Benešova 22, který bude plnit úkoly uložené touto úmluvou.

Česká republika má čest prohlásit ve smyslu článku 34 odst. 2 Úmluvy, že dožádání podle článku 34 odst. 1 Úmluvy je třeba postupovat jejím orgánům jen prostřednictvím Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí se sídlem v Brně, Benešova 22.

Česká republika má čest stanovit ve smyslu článku 44 Úmluvy, že žádosti o převzetí nebo předání pravomoci podle článků 8 a 9 Úmluvy, jež souvisejí se soudním řízením v České republice nebo ve druhém smluvním státě, je třeba zasílat Ministerstvu spravedlnosti České republiky se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16. Ostatní žádosti podle článků 8 a 9 Úmluvy a žádosti o vyslovení souhlasu s umístěním dítěte do pěstounské nebo ústavní péče podle článku 33 Úmluvy je třeba zasílat Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí se sídlem v Brně, Benešova 22.“

Úmluva vstupuje v platnost na základě svého článku 61 odst. 1 dne 1. ledna 2002 a tímto dnem vstupuje v platnost i pro Českou republiku.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhlášují současně.

**CONVENTION ON JURISDICTION, APPLICABLE LAW, RECOGNITION,
ENFORCEMENT AND CO-OPERATION IN RESPECT OF PARENTAL
RESPONSIBILITY AND MEASURES FOR THE PROTECTION OF CHILDREN**

The States signatory to the present Convention,

Considering the need to improve the protection of children in international situations,

Wishing to avoid conflicts between their legal systems in respect of jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of measures for the protection of children,

Recalling the importance of international co-operation for the protection of children,

Confirming that the best interests of the child are to be a primary consideration,

Noting that the Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors is in need of revision,

Desiring to establish common provisions to this effect, taking into account the United Nations Convention on the Rights of the Child of 20 November 1989,

Have agreed on the following provisions –

CHAPTER I – SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

1 The objects of the present Convention are –

a to determine the State whose authorities have jurisdiction to take measures directed to the

PŘEKLAD

ÚMLUVA

o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí

Signatářské státy této úmluvy,

uvažující o nutnosti zlepšit ochranu dětí v situacích mezinárodní povahy;

přející si předcházet rozporům mezi svými právními systémy týkajícím se pravomoci soudů, použitelného práva, uznávání a výkonu opatření na ochranu dětí;

uvědomující si význam mezinárodní spolupráce pro ochranu dětí;

potvrzující, že nejlepší zájem dítěte musí být brán v úvahu v první řadě;

uvědomující si nutnost revize Úmluvy ze dne 5. října 1961 o pravomoci a použitelném právu při ochraně nezletilých;

přející si vytvořit společná ustanovení zajišťující tento cíl a přihlížející k Úmluvě Organizace spojených národů o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,

se dohodly na následujícím:

KAPITOLA I

Předmět Úmluvy

Článek 1

1. Cílem této úmluvy je:

a) určit stát, jehož orgány mají pravomoc přijímat opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte;

protection of the person or property of the child;

b to determine which law is to be applied by such authorities in exercising their jurisdiction;

c to determine the law applicable to parental responsibility;

d to provide for the recognition and enforcement of such measures of protection in all Contracting States;

e to establish such co-operation between the authorities of the Contracting States as may be necessary in order to achieve the purposes of this Convention.

2 For the purposes of this Convention, the term 'parental responsibility' includes parental authority, or any analogous relationship of authority determining the rights, powers and responsibilities of parents, guardians or other legal representatives in relation to the person or the property of the child.

Article 2

The Convention applies to children from the moment of their birth until they reach the age of 18 years.

Article 3

The measures referred to in Article 1 may deal in particular with –

a the attribution, exercise, termination or restriction of parental responsibility, as well as its delegation;

b rights of custody, including rights relating to the care of the person of the child and, in particular, the right to determine the child's place of residence, as well as rights of access including the right to take a child for a limited period of time to a place other than the child's habitual residence;

c guardianship, curatorship and analogous institutions;

d the designation and functions of any person or body having charge of the child's person or property, representing or assisting the child;

e the placement of the child in a foster family or in institutional care, or the provision of care by *kafala* or an analogous institution;

f the supervision by a public authority of the care of a child by any person having charge of the child;

g the administration, conservation or disposal of the child's property.

- b) určit, jakého práva mají tyto orgány při výkonu své pravomoci používat;
- c) stanovit právo použitelné na rodičovskou zodpovědnost;
- d) zajistit uznávání a výkon těchto opatření na ochranu dětí ve všech smluvních státech;
- e) zajistit mezi orgány smluvních států spolupráci nezbytnou k dosažení cílů této úmluvy.

2. Pro účely této úmluvy výraz „rodičovská zodpovědnost“ zahrnuje rodičovskou moc nebo jiný obdobný vzájemný vztah stanovující práva, pravomoci a povinnosti rodičů, opatrovníků nebo jiných zákonných zástupců ve vztahu k osobě nebo majetku dítěte.

Článek 2

Tato úmluva se vztahuje na děti od jejich narození do doby, kdy dosáhnou 18 let věku.

Článek 3

Opatření uvedená v článku 1 se mohou týkat zejména

- a) přisuzování, výkonu, zrušení nebo omezení rodičovské zodpovědnosti, jakož i jejího delegování;
- b) práva péče o dítě včetně práv týkajících se péče o osobu dítěte a zejména práva na určení místa bydliště, jakož i osobního styku s dítětem včetně práva vzít si dítě na omezenou dobu do jiného místa, než je jeho obvyklé bydliště;
- c) poručnictví, opatrovnictví a obdobných institucí;
- d) jmenování a funkcí osoby nebo orgánu majících na starost osobu nebo majetek dítěte, zastupujících dítě nebo pomáhajících mu;
- e) umístění dítěte do pěstounské rodiny nebo do ústavní péče nebo zajištění péče prostřednictvím „kafala“ nebo obdobné instituce;
- f) dohledu státního orgánu na péči o dítě osobou, která má dítě v péči;
- g) správy a ochrany majetku dítěte nebo dispozice s ním.

Article 4

The Convention does not apply to –

a the establishment or contesting of a parent-child relationship;

b decisions on adoption, measures preparatory to adoption, or the annulment or revocation of adoption;

c the name and forenames of the child;

d emancipation;

e maintenance obligations;

f trusts or succession;

g social security;

h public measures of a general nature in matters of education or health;

i measures taken as a result of penal offences committed by children;

j decisions on the right of asylum and on immigration.

CHAPTER II – JURISDICTION

Article 5

1 The judicial or administrative authorities of the Contracting State of the habitual residence of the child have jurisdiction to take measures directed to the protection of the child's person or property.

2 Subject to Article 7, in case of a change of the child's habitual residence to another Contracting State, the authorities of the State of the new habitual residence have jurisdiction.

Article 6

1 For refugee children and children who, due to disturbances occurring in their country, are internationally displaced, the authorities of the Contracting State on the territory of which these children are present as a result of their displacement have the jurisdiction provided for in paragraph 1 of Article 5.

2 The provisions of the preceding paragraph also apply to children whose habitual residence cannot be established.

Článek 4

Úmluva se nevztahuje na:

- a) určení nebo popření rodičovství vůči dítěti;
- b) rozhodnutí o osvojení, případná opatření k osvojení nebo zrušení osvojení nebo jeho prohlášení za neplatné;
- c) příjmení a jméno dítěte;
- d) dosažení způsobilosti k právním úkonům;
- e) výživné;
- f) správu majetku nebo dědictví;
- g) sociální zabezpečení;
- h) veřejná opatření všeobecné povahy v záležitostech týkajících se vzdělávání nebo zdravotnictví;
- i) opatření přijímaná v důsledku trestných činů páchaných dětmi;
- j) rozhodnutí o právu na azyl a imigraci.

KAPITOLA II

Pravomoc

Článek 5

1. Soudní nebo správní orgány smluvního státu obvyklého bydliště dítěte mají pravomoc přijímat opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte.

2. S výjimkou článku 7, v případě změny obvyklého bydliště dítěte do jiného smluvního státu, mají pravomoc orgány státu nového obvyklého bydliště dítěte.

Článek 6

1. Vůči dětem uprchlíků a dětem, v jejichž zemi došlo k nepokojům, v důsledku čehož tyto děti byly přemístěny do různých zemí, vykonávají pravomoci podle článku 5 odst. 1 orgány smluvního státu, na jehož území se děti v důsledku tohoto přemístění nacházejí.

2. Ustanovení předchozího odstavce se rovněž vztahuje na děti, jejichž obvyklé bydliště nelze zjistit.

Article 7

1 In case of wrongful removal or retention of the child, the authorities of the Contracting State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention keep their jurisdiction until the child has acquired a habitual residence in another State, and

a each person, institution or other body having rights of custody has acquiesced in the removal or retention; or

b the child has resided in that other State for a period of at least one year after the person, institution or other body having rights of custody has or should have had knowledge of the whereabouts of the child, no request for return lodged within that period is still pending, and the child is settled in his or her new environment.

2 The removal or the retention of a child is to be considered wrongful where _

a it is in breach of rights of custody attributed to a person, an institution or any other body, either jointly or alone, under the law of the State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention; and

b at the time of removal or retention those rights were actually exercised, either jointly or alone, or would have been so exercised but for the removal or retention.

The rights of custody mentioned in sub-paragraph *a* above, may arise in particular by operation of law or by reason of a judicial or administrative decision, or by reason of an agreement having legal effect under the law of that State.

3 So long as the authorities first mentioned in paragraph 1 keep their jurisdiction, the authorities of the Contracting State to which the child has been removed or in which he or she has been retained can take only such urgent measures under Article 11 as are necessary for the protection of the person or property of the child.

Article 8

1 By way of exception, the authority of a Contracting State having jurisdiction under Article 5 or 6, if it considers that the authority of another Contracting State would be better placed in the particular case to assess the best interests of the child, may either

– request that other authority, directly or with the assistance of the Central Authority of its State, to assume jurisdiction to take such measures of protection as it considers to be necessary, or

– suspend consideration of the case and invite the parties to introduce such a request before the authority of that other State.

2 The Contracting States whose authorities may be addressed as provided in the preceding paragraph are

a a State of which the child is a national,

b a State in which property of the child is located,

Článek 7

1. V případě protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte zůstávají zachovány pravomoci orgánů smluvního státu, ve kterém dítě mělo obvyklé bydliště bezprostředně před přemístěním nebo zadržením, až do té doby, než dítě získá obvyklé bydliště v jiném státě, a

- a) osoba, instituce nebo jiný orgán mající právo péče souhlasily s přemístěním nebo zadržením, nebo
- b) dítě bydlelo v tomto jiném státě nejméně po dobu jednoho roku poté co osoba, instituce nebo jiný orgán, které mají právo péče, znaly nebo musely znát místo pobytu dítěte, nevznely požadavek na navrácení během tohoto období a dítě se šlo se svým novým prostředím.

2. Přemístění nebo zadržování dítěte se pokládá za protiprávní, jestliže

- a) porušuje práva péče náležící osobě, instituci nebo jinému orgánu, ať společně nebo samostatně, podle práva státu, ve kterém dítě mělo obvyklé bydliště bezprostředně před přemístěním nebo zadržením; a
- b) v době přemístění nebo zadržení byla tato práva skutečně vykonávána, buď společně či samostatně, anebo by byla vykonávána, kdyby nedošlo k přemístění nebo zadržení.

Tato práva výchovy uvedená pod písmenem a) mohou vyplývat zejména ze zákona nebo ze soudního nebo správního rozhodnutí nebo z dohody mající právní účinek podle práva tohoto státu.

3. Pokud si orgány uvedené v odstavci 1 zachovávají své pravomoci, orgány smluvního státu, do kterého bylo dítě přemístěno anebo ve kterém bylo zadrženo, mohou přijímat pouze taková naléhavá opatření podle článku 11, která jsou nutná pro ochranu osoby nebo majetku dítěte.

Článek 8

1. Výjimečně orgán smluvní strany mající pravomoc podle článku 5 nebo 6, jestliže se domnívá, že orgán jiného smluvního státu by mohl v konkrétním případě lépe posoudit nejlepší zájem dítěte, může buď

- žádat, aby tento jiný orgán buď přímo nebo s pomocí ústředního orgánu svého státu převzal pravomoc k přijetí opatření pro ochranu, která považuje za nutná, nebo
- přerušit projednávání případu a vyzvat strany k předložení takového požadavku orgánu tohoto jiného státu.

2. Smluvní státy, jejichž orgány mohou být dožádány podle předchozího odstavce, jsou

- a) stát, jehož státním příslušníkem je dítě;
- b) stát, na jehož území se nachází majetek dítěte;

c a State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage,

d a State with which the child has a substantial connection.

3 The authorities concerned may proceed to an exchange of views.

4 The authority addressed as provided in paragraph 1 may assume jurisdiction, in place of the authority having jurisdiction under Article 5 or 6, if it considers that this is in the child's best interests.

Article 9

1 If the authorities of a Contracting State referred to in Article 8, paragraph 2, consider that they are better placed in the particular case to assess the child's best interests, they may either

– request the competent authority of the Contracting State of the habitual residence of the child, directly or with the assistance of the Central Authority of that State, that they be authorised to exercise jurisdiction to take the measures of protection which they consider to be necessary, or

– invite the parties to introduce such a request before the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child.

2 The authorities concerned may proceed to an exchange of views.

3 The authority initiating the request may exercise jurisdiction in place of the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child only if the latter authority has accepted the request.

Article 10

1 Without prejudice to Articles 5 to 9, the authorities of a Contracting State exercising jurisdiction to decide upon an application for divorce or legal separation of the parents of a child habitually resident in another Contracting State, or for annulment of their marriage, may, if the law of their State so provides, take measures directed to the protection of the person or property of such child if

a at the time of commencement of the proceedings, one of his or her parents habitually resides in that State and one of them has parental responsibility in relation to the child, and

b the jurisdiction of these authorities to take such measures has been accepted by the parents, as well as by any other person who has parental responsibility in relation to the child, and is in the best interests of the child.

2 The jurisdiction provided for by paragraph 1 to take measures for the protection of the child ceases as soon as the decision allowing or refusing the application for divorce, legal separation or annulment of the marriage has become final, or the proceedings have come to an end for another reason.

- c) stát, před jehož orgány probíhá řízení o návrhu na rozvod, rozluky manželství rodičů dítěte anebo jeho prohlášení za neplatné;
- d) stát, ke kterému má dítě závažný vztah.

3. Zmíněné orgány mají možnost si vyměňovat své názory.

4. Orgán dožádaný podle odstavce 1 může převzít pravomoc místo orgánu majícího pravomoc podle článku 5 nebo 6, jestliže to pokládá za vhodné vzhledem k nejlepším zájmům dítěte.

Článek 9

1. Jestliže se orgány smluvní strany uvedené v článku 8 odst. 2 domnívají, že mají v konkrétním případě lepší předpoklady pro posuzování nejlepších zájmů dítěte, mohou buď

- požadovat na příslušném orgánu smluvní strany obvyklého bydliště dítěte přímo nebo s pomocí ústředního orgánu tohoto státu, aby mohly vykonávat pravomoci a přijímat opatření na ochranu dítěte, která pokládají za nezbytná, nebo
- vyzvat strany, aby takovou žádost podaly u orgánu smluvního státu obvyklého bydliště dítěte.

2. Dotyčné orgány mají možnost si vyměňovat své názory.

3. Orgán, který o to požádal, může vykonávat pravomoci místo orgánu smluvního státu obvyklého bydliště dítěte pouze tehdy, když tento posledně jmenovaný orgán žádost přijme.

Článek 10

1. Aniž by byla dotčena ustanovení článků 5 až 9, mohou orgány smluvního státu při výkonu své pravomoci k rozhodování o návrhu na rozvod nebo rozluky rodičů dítěte, které má obvyklé bydliště v jiném smluvním státě, nebo o prohlášení jejich manželství za neplatné, pokud to právo jejich státu umožňuje, přijmout opatření zaměřená na ochranu osoby nebo majetku dítěte, jestliže

- a) v době zahájení řízení jeden z jeho rodičů má obvyklé bydliště v tomto státě a jestliže jeden z nich má rodičovskou zodpovědnost vůči dítěti, a
- b) pravomoc těchto orgánů k přijetí takových opatření byla uznána rodiči, jakož i jinou osobou, která má rodičovskou zodpovědnost vůči dítěti, a jestliže tato pravomoc odpovídá nejlepším zájmům dítěte.

2. Pravomoc uvedená v odstavci 1 k přijetí opatření na ochranu dítěte zaniká, jakmile vyhovující nebo zamítavé rozhodnutí o návrhu na rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné se stane pravomocným, anebo, jestliže řízení je ukončeno z jiného důvodu.

Article 11

1 In all cases of urgency, the authorities of any Contracting State in whose territory the child or property belonging to the child is present have jurisdiction to take any necessary measures of protection.

2 The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken the measures required by the situation.

3 The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in each Contracting State as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.

Article 12

1 Subject to Article 7, the authorities of a Contracting State in whose territory the child or property belonging to the child is present have jurisdiction to take measures of a provisional character for the protection of the person or property of the child which have a territorial effect limited to the State in question, in so far as such measures are not incompatible with measures already taken by authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10.

2 The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken a decision in respect of the measures of protection which may be required by the situation.

3 The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in the Contracting State where the measures were taken as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.

Article 13

1 The authorities of a Contracting State which have jurisdiction under Articles 5 to 10 to take measures for the protection of the person or property of the child must abstain from exercising this jurisdiction if, at the time of the commencement of the proceedings, corresponding measures have been requested from the authorities of another Contracting State having jurisdiction under Articles 5 to 10 at the time of the request and are still under consideration.

2 The provisions of the preceding paragraph shall not apply if the authorities before whom the request for measures was initially introduced have declined jurisdiction.

Článek 11

1. Ve všech naléhavých případech orgány smluvního státu, na jehož území se nachází dítě nebo majetek patřící dítěti, mají pravomoc přijmout nezbytná opatření na ochranu dítěte.

2. Opatření přijatá podle předchozího odstavce ohledně dítěte obvykle bydlícího ve smluvním státě pozbudou účinnosti, jakmile orgány mající pravomoc podle článků 5 až 10 přijaly opatření, která vyžaduje situace.

3. Opatření přijatá podle odstavce 1 ohledně dítěte obvykle bydlícího v nesmluvním státě pozbudou účinnosti v každém smluvním státě, jakmile opatření, která situace vyžaduje a přijatá orgány jiného státu, jsou uznána v dotyčném smluvním státě.

Článek 12

1. S výjimkou uvedenou v článku 7 orgány smluvního státu, na jehož území se nachází dítě nebo majetek patřící dítěti, mají pravomoc přijímat opatření prozatímního charakteru na ochranu osoby nebo majetku dítěte, která mají územní účinnost omezenou na dotyčný stát, pokud tato opatření nejsou neslučitelná s opatřeními již přijatými orgány, které mají pravomoc podle článků 5 až 10.

2. Opatření přijatá podle odstavce 1 ohledně dítěte obvykle bydlícího ve smluvním státě pozbudou účinnosti, jakmile orgány mající pravomoc podle článků 5 až 10 přijaly rozhodnutí ohledně opatření na ochranu, která vyžaduje situace.

3. Opatření přijatá podle odstavce 1 ohledně dítěte obvykle bydlícího v nesmluvním státě pozbudou účinnosti ve smluvním státě, ve kterém byla opatření přijata, jakmile opatření vyvolaná situací a přijatá orgány jiného státu jsou v dotyčném smluvním státě uznána.

Článek 13

1. Orgány smluvního státu, které mají pravomoc podle článků 5 až 10 přijímat opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte, se musí zdržet výkonu této pravomoci, jestliže v době zahájení řízení byla požadována odpovídající opatření od orgánů jiného smluvního státu, majících pravomoc podle článků 5 až 10 v době žádosti, a ještě o nich probíhá řízení.

2. Ustanovení předchozího odstavce se nepoužije, jestliže orgány, kterým byla žádost o opatření původně předložena, se své pravomoci vzdaly.

Article 14

The measures taken in application of Articles 5 to 10 remain in force according to their terms, even if a change of circumstances has eliminated the basis upon which jurisdiction was founded, so long as the authorities which have jurisdiction under the Convention have not modified, replaced or terminated such measures.

CHAPTER III – APPLICABLE LAW

Article 15

1 In exercising their jurisdiction under the provisions of Chapter II, the authorities of the Contracting States shall apply their own law.

2 However, in so far as the protection of the person or the property of the child requires, they may exceptionally apply or take into consideration the law of another State with which the situation has a substantial connection.

3 If the child's habitual residence changes to another Contracting State, the law of that other State governs, from the time of the change, the conditions of application of the measures taken in the State of the former habitual residence.

Article 16

1 The attribution or extinction of parental responsibility by operation of law, without the intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the habitual residence of the child.

2 The attribution or extinction of parental responsibility by an agreement or a unilateral act, without intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the child's habitual residence at the time when the agreement or unilateral act takes effect.

3 Parental responsibility which exists under the law of the State of the child's habitual residence subsists after a change of that habitual residence to another State.

4 If the child's habitual residence changes, the attribution of parental responsibility by operation of law to a person who does not already have such responsibility is governed by the law of the State of the new habitual residence.

Article 17

The exercise of parental responsibility is governed by the law of the State of the child's habitual residence. If the child's habitual residence changes, it is governed by the law of the State of the new habitual residence.

Článek 14

Opatření přijatá podle článků 5 až 10 zůstanou v platnosti ve svém rozsahu, i když v důsledku změny okolností odpadl důvod, který založil pravomoc, dokud orgány mající pravomoc podle Úmluvy nezměnily, nenahradily nebo nezrušily taková opatření.

KAPITOLA III

Použitelné právo

Článek 15

1. Při výkonu pravomoci podle ustanovení kapitoly II použijí orgány smluvních států své vlastní právo.
2. Pokud však to ochrana osoby nebo majetku dítěte vyžaduje, mohou výjimečně použít nebo přihlídnout k právu jiného státu, k němuž má daná situace podstatný vztah.
3. Jestliže se obvyklé bydliště dítěte změní a dítě bude žít v jiném smluvním státě, řídí se od doby takové změny právem tohoto jiného státu podmínky použití opatření přijatých ve státě, ve kterém dítě dříve mělo obvyklé bydliště.

Článek 16

1. Přiznání nebo zánik rodičovské zodpovědnosti ze zákona, bez zásahu soudního nebo správního orgánu, se řídí právem státu obvyklého bydliště dítěte.
2. Přiznání nebo zánik rodičovské zodpovědnosti podle dohody nebo podle jednostranného právního úkonu, bez zásahu soudního nebo správního orgánu, se řídí zákony státu obvyklého bydliště dítěte v době, kdy dohoda nebo jednostranný právní úkon nabude účinnosti.
3. Rodičovská zodpovědnost, která existuje podle práva státu obvyklého bydliště dítěte, trvá po změně obvyklého bydliště do jiného státu.
4. Jestliže se změní obvyklé bydliště dítěte, přiznání rodičovské zodpovědnosti ze zákona osobě, která doposud takovou zodpovědnost neměla, se řídí právem státu nového obvyklého bydliště.

Článek 17

Výkon rodičovské zodpovědnosti se řídí právem státu obvyklého bydliště dítěte. Pokud se obvyklé bydliště dítěte změní, řídí se právem státu nového obvyklého bydliště.

Article 18

The parental responsibility referred to in Article 16 may be terminated, or the conditions of its exercise modified, by measures taken under this Convention.

Article 19

1 The validity of a transaction entered into between a third party and another person who would be entitled to act as the child's legal representative under the law of the State where the transaction was concluded cannot be contested, and the third party cannot be held liable, on the sole ground that the other person was not entitled to act as the child's legal representative under the law designated by the provisions of this Chapter, unless the third party knew or should have known that the parental responsibility was governed by the latter law.

2 The preceding paragraph applies only if the transaction was entered into between persons present on the territory of the same State.

Article 20

The provisions of this Chapter apply even if the law designated by them is the law of a non-Contracting State.

Article 21

1 In this Chapter the term "law" means the law in force in a State other than its choice of law rules.

2 However, if the law applicable according to Article 16 is that of a non-Contracting State and if the choice of law rules of that State designate the law of another non-Contracting State which would apply its own law, the law of the latter State applies. If that other non-Contracting State would not apply its own law, the applicable law is that designated by Article 16.

Article 22

The application of the law designated by the provisions of this Chapter can be refused only if this application would be manifestly contrary to public policy, taking into account the best interests of the child.

CHAPTER IV – RECOGNITION AND ENFORCEMENT*Article 23*

1 The measures taken by the authorities of a Contracting State shall be recognised by operation of law in all other Contracting States.

Článek 18

Rodičovská zodpovědnost zmíněná v článku 16 může být odňata nebo podmínky jejího výkonu mohou být upraveny opatřeními přijatými podle této úmluvy.

Článek 19

1. Platnost právního úkonu mezi třetí stranou a jinou osobou, která je oprávněna jednat jako zákonný zástupce dítěte podle práva státu, ve kterém byl úkon učiněn, nemůže být popřena a třetí strana nemůže nést odpovědnost pouze z důvodu, že jiná osoba nebyla zákonným zástupcem dítěte podle práva, na které odkazují ustanovení této kapitoly, ledaže by třetí strana věděla anebo musela vědět, že rodičovská zodpovědnost se řídí podle tohoto posledně uvedeného práva.

2. Ustanovení předchozího odstavce se použije pouze tehdy, jestliže úkon byl učiněn mezi osobami nacházejícími se na území stejného státu.

Článek 20

Ustanovení této kapitoly se použijí, i když právo, na které odkazují, je právem nesmluvního státu.

Článek 21

1. V této kapitole pojem „právo“ znamená právo platné ve státě, s výjimkou jeho kolizních norem.

2. Pokud však je právo použitelné podle článku 16 právem nesmluvního státu a jestliže kolizní normy tohoto státu odkazují na právo jiného nesmluvního státu, který by použil své vlastní právo, pak se použije právo tohoto naposledy jmenovaného státu. Jestliže by tento jiný nesmluvní stát své vlastní právo nepoužil, pak rozhodným právem je právo, na které odkazuje článek 16.

Článek 22

Použití práva, na které odkazují ustanovení této kapitoly, může být odmítnuto pouze tehdy, když by použití bylo zjevně v rozporu s veřejným pořádkem, s ohledem na nejlepší zájmy dítěte.

KAPITOLA IV

Uznání a výkon

Článek 23

1. Opatření přijatá orgány jednoho smluvního státu budou uznána ve všech ostatních smluvních státech.

2 Recognition may however be refused –

a if the measure was taken by an authority whose jurisdiction was not based on one of the grounds provided for in Chapter II;

b if the measure was taken, except in a case of urgency, in the context of a judicial or administrative proceeding, without the child having been provided the opportunity to be heard, in violation of fundamental principles of procedure of the requested State;

c on the request of any person claiming that the measure infringes his or her parental responsibility, if such measure was taken, except in a case of urgency, without such person having been given an opportunity to be heard;

d if such recognition is manifestly contrary to public policy of the requested State, taking into account the best interests of the child;

e if the measure is incompatible with a later measure taken in the non-Contracting State of the habitual residence of the child, where this later measure fulfils the requirements for recognition in the requested State;

f if the procedure provided in Article 33 has not been complied with.

Article 24

Without prejudice to Article 23, paragraph 1, any interested person may request from the competent authorities of a Contracting State that they decide on the recognition or non-recognition of a measure taken in another Contracting State. The procedure is governed by the law of the requested State.

Article 25

The authority of the requested State is bound by the findings of fact on which the authority of the State where the measure was taken based its jurisdiction.

Article 26

1 If measures taken in one Contracting State and enforceable there require enforcement in another Contracting State, they shall, upon request by an interested party, be declared enforceable or registered for the purpose of enforcement in that other State according to the procedure provided in the law of the latter State.

2 Each Contracting State shall apply to the declaration of enforceability or registration a simple and rapid procedure.

2. Uznání však může být odmítnuto:

- a) jestliže opatření bylo přijato orgánem, jehož pravomoc se nezakládá na některém z důvodů uvedených v kapitole II;
- b) jestliže opatření bylo přijato, s výjimkou naléhavého případu, v soudním nebo správním řízení, aniž by dítě dostalo příležitost být slyšeno, čímž byly porušeny základní zásady řízení dožádaného státu;
- c) na základě žádosti osoby, která namítá, že opatření narušuje její rodičovskou zodpovědnost, pokud takové opatření bylo přijato, s výjimkou naléhavého případu, aniž by se této osobě dostalo příležitosti ke slyšení;
- d) jestliže toto uznání je zjevně v rozporu s veřejným pořádkem dožádaného státu, s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte;
- e) jestliže opatření je neslučitelné s pozdějším opatřením přijatým v nesmluvním státě obvyklého bydliště dítěte, pokud toto naposledy uvedené opatření splňuje požadavky pro uznání v dožádaném státě; jestliže nebyl dodržen postup podle článku 33.

Článek 24

Aniž by byla dotčena ustanovení článku 23 odst. 1, může zainteresovaná osoba požadovat na příslušných orgánech smluvního státu, aby rozhodly o uznání, nebo neuznání opatření přijatého v jiném smluvním státě. Postup se řídí právem dožádaného státu.

Článek 25

Orgán dožádaného státu je vázán skutkovými zjištěními, na jejichž základě orgán státu, v němž bylo opatření přijato, založil svou pravomoc.

Článek 26

1. Jestliže opatření přijatá v jednom smluvním státě a tam vykonatelná vyžadují výkon v jiném smluvním státě, budou na návrh zainteresované strany prohlášena za vykonatelná nebo budou registrována pro účely výkonu v tomto jiném státě podle procesních předpisů tohoto posledně uvedeného státu.

2. Každý smluvní stát použije k prohlášení vykonatelnosti nebo registrace jednoduchého a rychlého postupu v řízení.

3 The declaration of enforceability or registration may be refused only for one of the reasons set out in Article 23, paragraph 2.

Article 27

Without prejudice to such review as is necessary in the application of the preceding Articles, there shall be no review of the merits of the measure taken.

Article 28

Measures taken in one Contracting State and declared enforceable, or registered for the purpose of enforcement, in another Contracting State shall be enforced in the latter State as if they had been taken by the authorities of that State. Enforcement takes place in accordance with the law of the requested State to the extent provided by such law, taking into consideration the best interests of the child.

CHAPTER V – CO-OPERATION

Article 29

1 A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention on such authorities.

2 Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 30

1 Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their States to achieve the purposes of the Convention.

2 They shall, in connection with the application of the Convention, take appropriate steps to provide information as to the laws of, and services available in, their States relating to the protection of children.

Article 31

The Central Authority of a Contracting State, either directly or through public authorities or other

3. Prohlášení vykonatelnosti nebo registrace mohou být zamítnuty pouze z důvodů uvedených v článku 23 odst. 2.

Článek 27

Kromě přezkumu, který je nutný při postupu podle předchozích článků, nelze věcně přezkoumávat přijaté opatření.

Článek 28

Opatření přijatá v jednom smluvním státě, která byla prohlášena za vykonatelná nebo registrovaná pro účely výkonu v jiném smluvním státě, budou vykonána v tomto státě tak, jako kdyby byla přijata orgány tohoto státu. Výkon se řídí právem dožádaného státu, v rozsahu stanoveném tímto právem, s ohledem na nejlepší zájmy dítěte.

KAPITOLA V

Spolupráce

Článek 29

1. Každý smluvní stát určí ústřední orgán, který pověří plněním úkolů uložených Úmluvou.

2. Federální státy, státy s více než jedním právním systémem nebo státy mající autonomní územní jednotky mohou ustanovit více než jeden ústřední orgán a specifikovat územní nebo personální rozsah jejich funkcí. Stát, který ustanoví více než jeden ústřední orgán, určí jeden z nich jako ústřední orgán, kterému budou zasílána veškerá sdělení k postoupení příslušným ústředním orgánům v tomto státě.

Článek 30

1. Ústřední orgány budou navzájem spolupracovat a zajišťovat spolupráci mezi příslušnými orgány svých států za účelem dosažení cílů této úmluvy.

2. V souvislosti s aplikací této úmluvy přijmou příslušné kroky k tomu, aby byly zajištěny informace týkající se zákonů a dostupných služeb v jejich státech, které se týkají ochrany dětí.

Článek 31

Ústřední orgán smluvního státu, buď přímo nebo prostřednictvím státních nebo jiných orgánů, přijme vhodná opatření k:

bodies, shall take all appropriate steps to –

a facilitate the communications and offer the assistance provided for in Articles 8 and 9 and in this Chapter;

b facilitate, by mediation, conciliation or similar means, agreed solutions for the protection of the person or property of the child in situations to which the Convention applies;

c provide, on the request of a competent authority of another Contracting State, assistance in discovering the whereabouts of a child where it appears that the child may be present and in need of protection within the territory of the requested State.

Article 32

On a request made with supporting reasons by the Central Authority or other competent authority of any Contracting State with which the child has a substantial connection, the Central Authority of the Contracting State in which the child is habitually resident and present may, directly or through public authorities or other bodies,

a provide a report on the situation of the child;

b request the competent authority of its State to consider the need to take measures for the protection of the person or property of the child.

Article 33

1 If an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 contemplates the placement of the child in a foster family or institutional care, or the provision of care by *kafala* or an analogous institution, and if such placement or such provision of care is to take place in another Contracting State, it shall first consult with the Central Authority or other competent authority of the latter State. To that effect it shall transmit a report on the child together with the reasons for the proposed placement or provision of care.

2 The decision on the placement or provision of care may be made in the requesting State only if the Central Authority or other competent authority of the requested State has consented to the placement or provision of care, taking into account the child's best interests.

Article 34

1 Where a measure of protection is contemplated, the competent authorities under the Convention, if the situation of the child so requires, may request any authority of another Contracting State which has information relevant to the protection of the child to communicate such information.

2 A Contracting State may declare that requests under paragraph 1 shall be communicated to its authorities only through its Central Authority.

- a) usnadnění vzájemného styku a nabídky pomoci podle článků 8 a 9 a podle této kapitoly;
- b) usnadnění smírných řešení na ochranu osoby a majetku dítěte v situacích, na které se Úmluva vztahuje, a to zprostředkováním, smíří iniciativou nebo obdobnými prostředky;
- c) poskytnutí pomoci, na žádost příslušného orgánu jiného smluvního státu, při zjišťování pobytu dítěte, které se pravděpodobně na území tohoto státu nachází a potřebuje ochranu na území dožádaného státu.

Článek 32

Na základě odůvodněného dožádání ústředního orgánu nebo jiného příslušného orgánu smluvního státu, ke kterému má dítě nejzávažnější vztah, ústřední orgán smluvního státu, ve kterém dítě má své obvyklé bydliště a nachází se v něm, přímo anebo prostřednictvím státních nebo jiných orgánů:

- a) podá zprávu o poměrech dítěte;
- b) požádá, aby příslušný orgán jeho státu zvážil potřebu přijetí opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte.

Článek 33

1. Jestliže orgán mající pravomoc podle článků 5 až 10 uvažuje o umístění dítěte v pěstounské rodině nebo v ústavní péči anebo uvažuje o zajištění péče prostřednictvím „kafala“ nebo obdobné instituce a jestliže takové umístění nebo zajištění péče se má uskutečnit v jiném smluvním státě, musí to nejdříve projednat s ústředním orgánem anebo s jiným příslušným orgánem naposledy jmenovaného státu. Za tím účelem zašle zprávu o dítěti spolu s důvody pro navrhované umístění nebo zajištění péče.

2. Rozhodnutí o umístění nebo o zajištění péče může být učiněno v dožadujícím státě pouze tehdy, jestliže ústřední nebo jiný příslušný orgán dožádaného státu souhlasil s umístěním nebo zajištěním péče, přičemž je třeba zohlednit nejlepší zájmy dítěte.

Článek 34

1. Pokud je zvažováno opatření na ochranu dítěte, orgány příslušné podle této úmluvy, jestliže to vyžaduje situace dítěte, mohou vyžadovat od všech orgánů jiného smluvního státu informace potřebné pro ochranu dítěte.

2. Každý smluvní stát může prohlásit, že dožádání podle odstavce 1 je třeba postupovat jeho orgánům jen prostřednictvím jeho ústředního orgánu.

Article 35

1 The competent authorities of a Contracting State may request the authorities of another Contracting State to assist in the implementation of measures of protection taken under this Convention, especially in securing the effective exercise of rights of access as well as of the right to maintain direct contacts on a regular basis.

2 The authorities of a Contracting State in which the child does not habitually reside may, on the request of a parent residing in that State who is seeking to obtain or to maintain access to the child, gather information or evidence and may make a finding on the suitability of that parent to exercise access and on the conditions under which access is to be exercised. An authority exercising jurisdiction under Articles 5 to 10 to determine an application concerning access to the child, shall admit and consider such information, evidence and finding before reaching its decision.

3 An authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 to decide on access may adjourn a proceeding pending the outcome of a request made under paragraph 2, in particular, when it is considering an application to restrict or terminate access rights granted in the State of the child's former habitual residence.

4 Nothing in this Article shall prevent an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 from taking provisional measures pending the outcome of the request made under paragraph 2.

Article 36

In any case where the child is exposed to a serious danger, the competent authorities of the Contracting State where measures for the protection of the child have been taken or are under consideration, if they are informed that the child's residence has changed to, or that the child is present in another State, shall inform the authorities of that other State about the danger involved and the measures taken or under consideration.

Article 37

An authority shall not request or transmit any information under this Chapter if to do so would, in its opinion, be likely to place the child's person or property in danger, or constitute a serious threat to the liberty or life of a member of the child's family.

Article 38

1 Without prejudice to the possibility of imposing reasonable charges for the provision of services, Central Authorities and other public authorities of Contracting States shall bear their own costs in applying the provisions of this Chapter.

2 Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States concerning the allocation of charges.

Článek 35

1. Příslušné orgány smluvního státu mohou žádat orgány jiného smluvního státu, aby pomohly při provedení opatření na ochranu dítěte přijatých podle této úmluvy, zejména při zabezpečení účinného výkonu práva osobního styku, jakož i práva udržovat pravidelné přímé kontakty.

2. Orgány smluvního státu, ve kterém dítě nemá obvyklé bydliště, mohou na žádost rodiče bydliště v tomto státě, který si hodlá zajistit nebo udržet právo osobního styku s dítětem, shromáždit informace nebo důkazy a zjištění o způsobilosti tohoto rodiče k výkonu práva osobního styku s dítětem a podmínek, za nichž styk má být vykonáván. Orgán, který má pravomoc podle článků 5 až 10 k rozhodování o právu osobního styku s dítětem, uzná a posoudí tyto informace, důkazy a zjištění dříve než rozhodne.

3. Orgán, který má pravomoc podle článků 5 až 10 k rozhodnutí o právu osobního styku s dítětem, může přerušit řízení až do výsledku řízení o žádosti podané podle odstavce 2, zejména když má rozhodnout o návrhu na omezení nebo zrušení práva na osobní styk s dítětem, které bylo přiznáno ve státě dřívějšího obvyklého bydliště dítěte.

4. Žádné ustanovení v tomto článku nebrání orgánu, který má pravomoc podle článků 5 až 10, v přijetí prozatímních opatření platných do doby, než bude znám výsledek řízení podle odstavce 2.

Článek 36

V případě, že dítě je vystaveno vážnému nebezpečí, budou příslušné orgány smluvního státu, ve kterém byla přijata opatření na ochranu dítěte nebo se o nich uvažuje, jestliže jsou informovány, že dítě změnilo bydliště anebo že se nachází v jiném státě, informovat orgány tohoto jiného státu o vzniklém nebezpečí a o přijatých opatřeních.

Článek 37

Orgán nebude požadovat nebo postupovat informace podle této kapitoly, pokud by to podle jeho názoru mohlo způsobit, že osoba nebo majetek dítěte by byly vystaveny nebezpečí anebo že by došlo k vážnému ohrožení svobody nebo života člena rodiny dítěte.

Článek 38

1. Bez újmy na možnosti uložení přiměřených poplatků za obstarání služeb ústřední a jiné státní orgány smluvních států nesou vlastní náklady vzniklé při postupu podle ustanovení této kapitoly.

2. Kterýkoliv smluvní stát může uzavřít dohody s jedním nebo s více smluvními státy týkající se rozdělení nákladů.

Article 39

Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States with a view to improving the application of this Chapter in their mutual relations. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.

CHAPTER VI – GENERAL PROVISIONS

Article 40

1 The authorities of the Contracting State of the child's habitual residence, or of the Contracting State where a measure of protection has been taken, may deliver to the person having parental responsibility or to the person entrusted with protection of the child's person or property, at his or her request, a certificate indicating the capacity in which that person is entitled to act and the powers conferred upon him or her.

2 The capacity and powers indicated in the certificate are presumed to be vested in that person, in the absence of proof to the contrary.

3 Each Contracting State shall designate the authorities competent to draw up the certificate.

Article 41

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.

Article 42

The authorities to whom information is transmitted shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of their State.

Article 43

All documents forwarded or delivered under this Convention shall be exempt from legalisation or any analogous formality.

Article 44

Each Contracting State may designate the authorities to which requests under Articles 8, 9 and 33 are to be addressed.

Článek 39

Kterýkoliv smluvní stát může uzavřít dohody s jedním nebo s více smluvními státy za účelem usnadnění postupu podle této kapitoly při jejich vzájemném styku. Státy, které takovou dohodu uzavřou, zašlou její kopii depozitáři Úmluvy.

KAPITOLA VI

Všeobecná ustanovení

Článek 40

1. Orgány smluvního státu, v němž má dítě obvyklé bydliště, nebo smluvního státu, ve kterém bylo přijato opatření na ochranu, mohou vystavit osobě mající rodičovskou zodpovědnost nebo osobě pověřené ochranou osoby nebo majetku dítěte na její žádost potvrzení obsahující rozsah, v němž může tato osoba jednat, a jí příslušející pravomoci.

2. Platí domněnka, že oprávnění a pravomoci uvedené v potvrzení této osobě přísluší, pokud nebude prokázán opak.

3. Každý smluvní stát určí orgány příslušné k vystavení tohoto potvrzení.

Článek 41

Osobní údaje shromážděné nebo postoupené podle této úmluvy mohou být použity pouze pro ty účely, pro něž byly shromážděny nebo postoupeny.

Článek 42

Orgány, jímž byly informace postoupeny, zajistí, že s nimi bude nakládáno jako s důvěrnými v souladu se zákony svých států.

Článek 43

Veškeré doklady zaslané nebo vydané podle této úmluvy budou osvobozeny od legalizace nebo jiných obdobných formalit.

Článek 44

Každý smluvní stát stanoví orgány, kterým budou zasílány žádosti podle článků 8, 9 a 33.

Article 45

1 The designations referred to in Articles 29 and 44 shall be communicated to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law.

2 The declaration referred to in Article 34, paragraph 2, shall be made to the depositary of the Convention.

Article 46

A Contracting State in which different systems of law or sets of rules of law apply to the protection of the child and his or her property shall not be bound to apply the rules of the Convention to conflicts solely between such different systems or sets of rules of law.

Article 47

In relation to a State in which two or more systems of law or sets of rules of law with regard to any matter dealt with in this Convention apply in different territorial units –

1 any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit;

2 any reference to the presence of the child in that State shall be construed as referring to presence in a territorial unit;

3 any reference to the location of property of the child in that State shall be construed as referring to location of property of the child in a territorial unit;

4 any reference to the State of which the child is a national shall be construed as referring to the territorial unit designated by the law of that State or, in the absence of relevant rules, to the territorial unit with which the child has the closest connection;

5 any reference to the State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage, shall be construed as referring to the territorial unit whose authorities are seised of such application;

6 any reference to the State with which the child has a substantial connection shall be construed as referring to the territorial unit with which the child has such connection;

7 any reference to the State to which the child has been removed or in which he or she has been retained shall be construed as referring to the relevant territorial unit to which the child has been removed or in which he or she has been retained;

8 any reference to bodies or authorities of that State, other than Central Authorities, shall be construed as referring to those authorised to act in the relevant territorial unit;

Článek 45

1. Určení orgánů uvedená v člancích 29 a 44 budou sdělena Stálému výboru Haagské konference mezinárodního práva soukromého.
2. Prohlášení podle článku 34 odst. 2 bude předáno depozitáři Úmluvy.

Článek 46

Smluvní stát, v němž platí různé právní systémy nebo soubory právních pravidel pro ochranu osoby nebo majetku dítěte, nebude povinen použít pravidel Úmluvy v případě kolizí mezi těmito různými systémy nebo soubory právních pravidel.

Článek 47

Ve vztahu ke státu, ve kterém platí v různých územních jednotkách dva nebo více právních systémů nebo souborů právních pravidel pro záležitosti upravené touto úmluvou:

1. každý odkaz na obvyklé bydliště v tomto státě bude znamenat odkaz na obvyklé bydliště v územní jednotce,
2. každý odkaz na přítomnost dítěte v tomto státě bude znamenat odkaz na přítomnost v územní jednotce,
3. každý odkaz na místo, kde se nachází majetek dítěte v tomto státě, bude znamenat odkaz na místo, kde je umístěn majetek dítěte v územní jednotce,
4. každý odkaz na stát, jehož je dítě státním příslušníkem, bude znamenat odkaz na územní jednotku stanovenou zákonem tohoto státu anebo, při neexistenci příslušných pravidel, na územní jednotku, ke které má dítě nejtěsnější vztah,
5. každý odkaz na stát, u jehož orgánů byl podán návrh na rozvod nebo právní rozlučku rodičů dítěte nebo zrušení jejich manželství, bude znamenat odkaz na územní jednotku, jejíž orgány rozhodují o tomto návrhu,
6. každý odkaz na stát, ke kterému má dítě závažný vztah, bude znamenat odkaz na územní jednotku, ke které má dítě takový vztah,
7. každý odkaz na stát, do kterého se dítě přestěhovalo anebo ve kterém je zadržováno, bude znamenat odkaz na příslušnou územní jednotku, do které dítě bylo přemístěno anebo ve které je zadržováno,
8. každý odkaz na orgány státu, které mají jiné postavení než ústřední orgány, bude znamenat odkaz na ty, které jsou oprávněny jednat v rámci příslušné územní jednotky,

9 any reference to the law or procedure or authority of the State in which a measure has been taken shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which such measure was taken;

10 any reference to the law or procedure or authority of the requested State shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which recognition or enforcement is sought.

Article 48

For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which comprises two or more territorial units each of which has its own system of law or set of rules of law in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –

a if there are rules in force in such a State identifying which territorial unit's law is applicable, the law of that unit applies;

b in the absence of such rules, the law of the relevant territorial unit as defined in Article 47 applies.

Article 49

For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which has two or more systems of law or sets of rules of law applicable to different categories of persons in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –

a if there are rules in force in such a State identifying which among such laws applies, that law applies;

b in the absence of such rules, the law of the system or the set of rules of law with which the child has the closest connection applies.

Article 50

This Convention shall not affect the application of the *Convention of 25 October 1980 on the Civil Aspects of International Child Abduction*, as between Parties to both Conventions. Nothing, however, precludes provisions of this Convention from being invoked for the purposes of obtaining the return of a child who has been wrongfully removed or retained or of organising access rights.

Article 51

In relations between the Contracting States this Convention replaces the *Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of*

9. každý odkaz na právo, řízení nebo orgány státu, ve kterém bylo přijato opatření, bude znamenat odkaz na právo, řízení nebo orgány územní jednotky, ve které takové opatření bylo přijato,
10. každý odkaz na právo, řízení nebo orgány státu dožádaného bude znamenat odkaz na právo, řízení nebo orgány územní jednotky, v níž je požadováno uznání nebo výkon.

Článek 48

Pro určení rozhodného práva podle kapitoly III ve vztahu ke státu, který se skládá ze dvou nebo více územních jednotek, z nichž každá má svůj právní systém nebo vlastní soubor právních pravidel pro záležitosti upravené touto úmluvou, platí následující pravidla:

- a) existují-li v takovém státě platná pravidla určující právo, které územní jednotky se má použít, použije se právo této jednotky,
- b) při neexistenci takových pravidel se použije právo příslušné územní jednotky uvedené v článku 47.

Článek 49

Pro účely určení rozhodného práva podle kapitoly III ve vztahu ke státu, který má dva nebo více právních systémů nebo souborů právních pravidel platných pro různé kategorie osob ohledně záležitostí upravených touto úmluvou, platí tato pravidla:

- a) existují-li v takovém státě platná pravidla určující, které z těchto práv se použije, použije se toto právo,
- b) při neexistenci takových pravidel se použije právo nebo soubor právních pravidel, k němuž má dítě nejtěsnější vztah.

Článek 50

Tato úmluva se nedotýká Úmluvy ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí mezi stranami obou úmluv. Žádné ustanovení této úmluvy však nebrání tomu, aby bylo možné ji použít pro účely dosažení návratu dítěte, které bylo protiprávně přemístěno nebo zadrženo, anebo pro zajištění práva na osobní styk s dítětem.

Článek 51

Ve vztahu mezi smluvními státy tato úmluva nahrazuje Úmluvu ze dne 5. října 1961 o pravomoci orgánů a rozhodném právu pro ochranu nezletilých a Úmluvu o úpravě poručnictví nad nezletilými, podepsanou

minors, and the *Convention governing the guardianship of minors*, signed at The Hague 12 June 1902, without prejudice to the recognition of measures taken under the Convention of 5 October 1961 mentioned above.

Article 52

1 This Convention does not affect any international instrument to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by the Convention, unless a contrary declaration is made by the States Parties to such instrument.

2 This Convention does not affect the possibility for one or more Contracting States to conclude agreements which contain, in respect of children habitually resident in any of the States Parties to such agreements, provisions on matters governed by this Convention.

3 Agreements to be concluded by one or more Contracting States on matters within the scope of this Convention do not affect, in the relationship of such States with other Contracting States, the application of the provisions of this Convention.

4 The preceding paragraphs also apply to uniform laws based on special ties of a regional or other nature between the States concerned.

Article 53

1 The Convention shall apply to measures only if they are taken in a State after the Convention has entered into force for that State.

2 The Convention shall apply to the recognition and enforcement of measures taken after its entry into force as between the State where the measures have been taken and the requested State.

Article 54

1 Any communication sent to the Central Authority or to another authority of a Contracting State shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into the official language or one of the official languages of the other State or, where that is not feasible, a translation into French or English.

2 However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 60, object to the use of either French or English, but not both.

Article 55

1 A Contracting State may, in accordance with Article 60,

a reserve the jurisdiction of its authorities to take measures directed to the protection of property of a child situated on its territory;

dne 12. června 1902 v Haagu, aniž by bylo dotčeno uznání opatření přijatých podle shora zmíněné Úmluvy ze dne 5. října 1961.

Článek 52

1. Tato úmluva nenahrazuje jiné mezinárodní smlouvy, jejichž stranami jsou smluvní státy a které obsahují ustanovení o věcech upravených Úmluvou, pokud smluvní státy neučiní opačné prohlášení ohledně takové smlouvy.

2. Tato úmluva nebrání tomu, aby jeden nebo více smluvních států uzavřely dohody, které by vzhledem k dětem majícím obvyklé bydliště v některém ze států, jež jsou stranami takových dohod, obsahovaly ustanovení o záležitostech upravených v této úmluvě.

3. Dohody, které budou uzavřeny jedním nebo více smluvními státy o věcech upravených touto úmluvou, nemají vliv na použití ustanovení této úmluvy ve vztahu těchto států k jiným smluvním státům.

4. Předchozí odstavce se rovněž vztahují na jednotné zákony, které jsou založeny na zvláštních vazbách regionálního nebo jiného charakteru mezi dotyčnými státy.

Článek 53

1. Úmluva se použije na opatření pouze tehdy, jestliže tato opatření budou v některém státě přijata poté, co Úmluva vstoupila pro tento stát v platnost.

2. Úmluva se použije pro uznání a výkon opatření přijatých po jejím vstupu v platnost mezi státem, ve kterém byla opatření přijata, a státem dožádaným.

Článek 54

1. Sdělení zasílaná ústřednímu orgánu nebo jinému orgánu smluvního státu musí být v původním jazyce a musí být opatřena překladem do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků tohoto jiného státu nebo, pokud to není možné, překladem do francouzštiny nebo angličtiny.

2. Smluvní stát však může výhradou podle článku 60 vyloučit použití buď francouzštiny nebo angličtiny, nikoli ale obou.

Článek 55

1. Smluvní stát si může podle článku 60:

- a) vyhradit pravomoc svých orgánů k přijetí opatření na ochranu majetku dítěte, který se nachází na jeho území,

b reserve the right not to recognise any parental responsibility or measure in so far as it is incompatible with any measure taken by its authorities in relation to that property.

2 The reservation may be restricted to certain categories of property.

Article 56

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convoke a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention.

CHAPTER VII – FINAL CLAUSES

Article 57

1 The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Eighteenth Session.

2 It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 58

1 Any other State may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 61, paragraph 1.

2 The instrument of accession shall be deposited with the depositary.

3 Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the six months after the receipt of the notification referred to in sub-paragraph *b* of Article 63. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.

Article 59

1 If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that the Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

- b) vyhradit právo neuznat rodičovskou zodpovědnost nebo opatření, pokud jsou neslučitelné s opatřením přijatým jeho orgány ohledně tohoto majetku.

2. Výhrada může být omezena na určité druhy majetku.

Článek 56

Generální tajemník Haagské konference mezinárodního práva soukromého bude pravidelně svolávat Zvláštní komisi, aby posoudila provádění Úmluvy v praxi.

KAPITOLA VII

Závěrečná ustanovení

Článek 57

1. Úmluva bude otevřena k podpisu státům, které byly členy Haagské konference mezinárodního práva soukromého v době Osmnáctého zasedání.

2. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení; listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u Ministerstva zahraničních věcí Nizozemského království, depozitáře Úmluvy.

Článek 58

1. Kterýkoliv jiný stát může přistoupit k Úmluvě poté, co tato vstoupí v platnost podle článku 61 odst. 1.

2. Listina o přístupu bude uložena u depozitáře.

3. Tento přístup bude pouze ve vztahu mezi přístupujícím státem a těmi smluvními státy, které nevznesly výhradu k jeho přístupu do šesti měsíců po obdržení notifikace uvedené v článku 63 písm. b). Tato výhrada může být vznesena rovněž státy v době, kdy ratifikují, přijímají nebo schvalují Úmluvu po přístupu. Všechny tyto výhrady budou notifikovány depozitáři.

Článek 59

1. Pokud stát má dvě nebo více územních jednotek, v nichž platí různé právní systémy ve věcech upravených Úmluvou, může při podpisu, přijetí, schválení nebo přístupu prohlásit, že se tato úmluva vztahuje na všechny jeho územní jednotky nebo jen na jednu či více z nich a může kdykoli toto prohlášení měnit podáním jiného prohlášení.

2 Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.

3 If a State makes no declaration under this Article, the Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 60

1 Any State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 59, make one or both of the reservations provided for in Articles 54, paragraph 2, and 55. No other reservation shall be permitted.

2 Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the depositary.

3 The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 61

1 The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 57.

2 Thereafter the Convention shall enter into force –

a for each State ratifying, accepting or approving it subsequently, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

b for each State acceding, on the first day of the month following the expiration of three months after the expiration of the period of six months provided in Article 58, paragraph 3;

c for a territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 59, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

Article 62

1 A State Party to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units to which the Convention applies.

2 The denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation takes effect upon the

2. Všechna tato prohlášení budou notifikována depozitáři a musí výslovně stanovit územní jednotky, na něž se Úmluva vztahuje.

3. Pokud stát neučiní prohlášení podle tohoto článku, Úmluva se bude vztahovat na všechny územní jednotky tohoto státu.

Článek 60

1. Každý stát může nejpozději při ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu nebo při prohlášení podle článku 59 učinit jednu nebo obě výhrady uvedené v článku 54 odst. 2 a článku 55. Jiné výhrady nejsou přípustné.

2. Každý stát může kdykoliv odvolat výhradu, kterou učinil. Toto odvolání musí oznámit depozitáři.

3. Účinnost výhrady zaniká prvním dnem třetího kalendářního měsíce po oznámení uvedeném v předchozím odstavci.

Článek 61

1. Úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců po uložení třetí listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení uvedené v článku 57.

2. Dále pak Úmluva vstoupí v platnost:

- a) pro každý stát, který ji dodatečně ratifikuje, přijme nebo schválí, prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců po uložení listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu;
- b) pro každý přistupující stát prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců po uplynutí období šesti měsíců uvedeného v článku 58 odst. 3;
- c) pro územní jednotku, na niž se Úmluva bude vztahovat podle článku 59, prvního dne měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců po notifikaci uvedené v tomto článku.

Článek 62

1. Členský stát Úmluvy ji může vypovědět písemnou notifikací zaslanou depozitáři. Vypovězení se může týkat také jen určitých územních jednotek, na které se Úmluva vztahovala.

2. Vypovězení se stane účinným prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí dvanácti měsíců od obdržení notifikace depozitářem. Pokud v notifikaci je uvedena delší lhůta pro účinnost vypovězení, vypovězení

expiration of such longer period.

Article 63

The depositary shall notify the States Members of the Hague Conference on Private International Law and the States which have acceded in accordance with Article 58 of the following –

- a* the signatures, ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 57;
- b* the accessions and objections raised to accessions referred to in Article 58;
- c* the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 61;
- d* the declarations referred to in Articles 34, paragraph 2, and 59;
- e* the agreements referred to in Article 39;
- f* the reservations referred to in Articles 54, paragraph 2, and 55 and the withdrawals referred to in Article 60, paragraph 2;
- g* the denunciations referred to in Article 62.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 19th day of October 1996, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Eighteenth Session.

se stane účinným po uplynutí této delší lhůty od obdržení notifikace deponitářem.

Článek 63

Depozitář bude notifikovat členským státům Haagské konference mezinárodního práva soukromého a státům, které přistoupily podle článku 58, následující:

- a) podpisy, ratifikace, přijetí a schválení uvedené v článku 57;
- b) přístupy a výhrady vznesené k přístupům uvedené v článku 58;
- c) den, kdy Úmluva vstoupí v platnost podle článku 61;
- d) prohlášení uvedená v člancích 34 odst. 2 a 59;
- e) dohody uvedené v článku 39;
- f) výhrady uvedené v člancích 54 odst. 2 a 55 a odvolání uvedená v článku 60 odst. 2;
- g) oznámení uvedená v článku 47.

Na důkaz čehož podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tuto úmluvu.

Dáno v Haagu dne 19. října 1996 v anglickém a francouzském jazyce, oba texty jsou stejně autentické, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivech vlády Nizozemského království a jehož ověřená kopie bude zaslána diplomatickou cestou každému z členských států Haagské konference mezinárodního práva soukromého ke dni jejího Osmnáctého zasedání.

142**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 21. září 2001 byl v Levoči podepsán Protokol mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství Slovenské republiky o spolupráci v oblasti vzdělávání, mládeže, tělovýchovy a sportu na léta 2002 – 2006.

Protokol vstupuje v platnost na základě svého článku 25 dne 1. ledna 2002.

České znění Protokolu se vyhláší současně.

PROTOKOL

mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství Slovenské republiky o spolupráci v oblasti vzdělávání, mládeže, tělovýchovy a sportu na léta 2002 – 2006

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvo školství Slovenské republiky (dále jen „smluvní strany“),

v zájmu rozvoje spolupráce v oblasti vzdělávání a rozvíjení dalších kontaktů škol a institucí resortu školství, vědy, mládeže, tělovýchovy a sportu, majíce na zřeteli Dohodu mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci v oblasti vzdělávání, podepsanou v Praze dne 29. října 1992, a Dohodu mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci v oblasti kultury, školství a vědy, podepsanou v Praze dne 23. května 2000,

se dohodly takto:

ŠKOLSTVÍ A VĚDA

Článek 1

1. Smluvní strany budou spolupracovat v oblasti základního, středního a vysokého školství, zvláštní pozornost budou věnovat spolupráci v oblasti speciálního školství. Spolupráce se zaměří zejména na otázky:

- a) stávajících a nově zřizovaných studijních oborů ve školách a dalších vzdělávacích institucích,
- b) výměny informací a dokumentů o činnosti škol a podmínkách studia,
- c) výměny poznatků a zkušeností z činnosti akreditačních komisí,
- d) usnadnění pobytů vědeckých pracovníků na výzkumných pracovištích státu druhé smluvní strany,
- e) možnosti výměn a podpory účasti odborníků na kongresech, konferencích, seminářích a dalších akcích realizovaných v rámci působnosti smluvních stran,
- f) vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- g) prevence sociálně patologických jevů a drogových závislostí,
- h) výměny informací v oblasti tvorby pedagogických dokumentů a vnitrostátních právních předpisů v působnosti smluvních stran,
- i) výměny poznatků a zkušeností z oblasti pedagogicko psychologického poradenství,
- j) výměny zkušeností z realizace programů Evropské unie Socrates II a Leonardo da Vinci II.

2. Jednotlivé pobyty v trvání nejvýše jednoho týdne nepřesáhnou celkovou dobu 10 týdnů ročně.

Článek 2

Smluvní strany budou podporovat kontakty žáků, studentů a odborníků, které budou zakotveny v dohodách o přímé spolupráci mezi školami a dalšími vzdělávacími institucemi.

Článek 3

Smluvní strany budou podporovat spolupráci v oblasti dalšího vzdělávání dospělých. Zvláštní pozornost budou věnovat výměně zkušeností a materiálů týkajících se zvyšování kvalifikace a celoživotního vzdělávání.

Článek 4

Smluvní strany si budou pravidelně vyměňovat učebnice dějepisu a zeměpisu pro žáky základních a středních škol s cílem zabezpečit objektivní informace o svých státech. Zvláštní pozornost budou věnovat tomu, aby v učebnicích obraz druhého státu odpovídal tradicím soužití obou národů ve společném státě.

Článek 5

Smluvní strany si budou na požádání vyměňovat publikace o školství a informace o učebních plánech a učebních osnovách používaných ve školách státu druhé smluvní strany. Podle potřeby si budou též vyměňovat základní informace týkající se oblastí, o které druhá smluvní strana projeví zájem.

Článek 6

1. Smluvní strany si budou vyměňovat delegace odborníků, pracovníků resortu z oblasti základního, speciálního, středního a vysokého školství, vědy a vzdělávání dospělých s cílem pořádat pracovní konzultace

a upřesňovat vzájemnou spolupráci. Obsahové zaměření, podmínky a délka jednotlivých pobytů budou upřesněny smluvními stranami při předložení návrhu akce.

2. Jednotlivé pobyty v trvání nejvýše jednoho týdne nepřesáhnou celkovou dobu 10 týdnů ročně.

Článek 7

Smluvní strany si každoročně poskytnou až 35 stipendijních míst na jednosemestrální studijní pobyty na vysokých školách pro studenty vysokých škol všech typů studijních programů.

Článek 8

Smluvní strany si každoročně poskytnou 4 místa na letní jazykové kursy. Česká strana na Letní školu slovanských studií konanou na různých vysokých školách v České republice a slovenská strana na Studia Academica Slovaca v Bratislavě.

Článek 9

1. Smluvní strany po dobu platnosti tohoto Protokolu mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství Slovenské republiky o spolupráci v oblasti vzdělávání, mládeže, tělovýchovy a sportu na léta 2002 – 2006 (dále jen „Protokol“) umožní občanům státu druhé smluvní strany přijetí ke studiu všech typů studijních programů veřejné vysoké školy za stejných podmínek, které se podle vnitrostátních právních předpisů státu smluvní strany vztahují při přijetí ke studiu a při studiu na občany vlastního státu.

2. Občané České republiky – uchazeči o studium na vysokých školách působících ve Slovenské republice mohou při ověřování splnění podmínek přijetí ke studiu prováděném přijímací zkouškou užívat místo slovenského jazyka jazyk český, pokud ověřovanou podmínkou přijetí ke studiu není znalost slovenského jazyka; občané Slovenské republiky – uchazeči o studium na vysokých školách působících v České republice mohou při ověřování splnění podmínek přijetí ke studiu prováděném přijímací zkouškou užívat místo českého jazyka jazyk slovenský, pokud ověřovanou podmínkou přijetí ke studiu není znalost jazyka českého.

3. Občané České republiky – studenti vysokých škol působících ve Slovenské republice mohou při plnění studijních povinností, mimo studijní povinnosti související s výukou slovenského jazyka, užívat místo slovenského jazyka jazyk český; občané Slovenské republiky – studenti vysokých škol působících v České republice mohou při plnění studijních povinností, mimo studijní povinnosti související s výukou českého jazyka, užívat místo českého jazyka jazyk slovenský.

Článek 10

1. Studenti, kteří již studují na vysokých školách v České republice a Slovenské republice na základě předchozích protokolů o spolupráci mezi smluvními stranami v oblasti vzdělávání, dostudují za stejných podmínek, za kterých byli přijati.

2. Studenti – občané státu jedné smluvní strany dosud studující na základě individuálních smluv, které do 31. 12. 1998 uzavřeli s fakultami vysokých škol nebo vysokými školami státu druhé smluvní strany, dokončí studium bez ohledu na obsah těchto smluv za stejných podmínek jako studenti – občané státu druhé smluvní strany.

Článek 11

Smluvní strany budou podporovat rozvoj spolupráce v oblasti výuky jazyka a literatury státu druhé smluvní strany. Budou podporovat výuku českého jazyka a literatury ve Slovenské republice a slovenského jazyka a literatury v České republice.

MLÁDEŽ

Článek 12

Smluvní strany budou podporovat spolupráci organizací a sdružení mládeže obou států, výměnu odborníků a pracovníků pracujících s mládeží a napomáhat jejich společné práci v mezinárodních organizacích. Konkrétní dohoda o podmínkách výměn je v kompetenci příslušných organizací a sdružení.

Článek 13

1. Smluvní strany budou podporovat spolupráci v oblasti mládeže zejména při:

- vzájemné výměně skupin dětí a mládeže,
- výměnách poznatků a zkušeností z práce s mládeží na všech úrovních veřejné správy,
- výměnách informací o novém vývoji a trendech ve státní politice vůči mládeži, hlavně pokud jde o způsob

uplatňování podílu mládeže na životě společnosti a zkušeností s realizací dlouhodobé mezinárodní dobrovolné služby mládeže,

- d) výměnách výsledků z oblasti výzkumu mládeže a porovnání informačního systému o mládeži,
- e) výměnách zkušeností z realizace programu Evropské unie Mládež, případně dalších programů pro mládež,
- f) výměnách zkušeností z oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- g) výměnách odborné a informační literatury včetně návrhů právních předpisů týkajících se dětí a mládeže, jakož i získaných materiálů třetích stran,
- h) umožňování účasti na mezinárodních soutěžích talentovaných dětí a mládeže.

2. Smluvní strany vytvoří společnou komisi složenou ze čtyř odborníků pro oblast mládeže každé smluvní strany, která bude zasedat jednou ročně střídavě v České republice a ve Slovenské republice. Komise bude hodnotit spolupráci za předcházející období, určovat hlavní formy a priority spolupráce na následující rok a doporučovat realizaci společných aktivit podle aktuálních potřeb a požadavků smluvních stran.

3. Smluvní strany si vymění odborníky a pracovníky z oblasti státní správy péče o mládež na celkovou dobu 5 týdnů po dobu platnosti Protokolu. Každý pobyt by měl trvat nejdéle jeden týden.

4. Smluvní strany budou podporovat přímou spolupráci a výměny odborníků mezi Institutem dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Juventou Ministerstva školství Slovenské republiky.

5. Obsahové zabezpečení jednotlivých výměn bude upřesněné smluvními stranami po předložení návrhu akce podle složení delegace a možností smluvních stran.

6. Smluvní strany poskytnou pro výměny mládeže a spolupráci organizací zabývajících se prací s dětmi a mládeží a občanských sdružení dětí a mládeže finanční prostředky v souladu se zásadami vnitrostátního systému podpory mládežnických aktivit.

TĚLOVÝCHOVA A SPORT

Článek 14

1. Smluvní strany budou podporovat styky mezi pracovišti státní správy a samosprávy odpovědnými za oblast tělovýchovy a sportu na různých úrovních.

2. Smluvní strany budou podporovat styky v oblasti tělovýchovy a sportu a výměny sportovních družstev i jednotlivých sportovců, trenérů a expertů, které si sjednávají a hradí nestátní sportovní organizace přímo.

Článek 15

1. Smluvní strany budou spolupracovat v oblasti tělovýchovy a sportu zejména v otázkách:

- a) umožňování účasti talentovaných dětí a mládeže na mezinárodních akcích v oblasti tělovýchovy a sportu,
- b) kontaktů mezi vysokými školami a institucemi zodpovědnými za přípravu učitelů tělovýchovy, trenérů, sportovních manažerů a ostatních pracovníků,
- c) výměny informací, dokumentace, vzdělávací a metodické literatury z oblasti tělovýchovy a sportu,
- d) výměny odborníků, trenérů a učitelů v oblastech vrcholového sportu, sportu pro zdravotně postižené, školního sportu, sportu pro všechny, sportovních věd, ekonomiky sportu, sportovní informatiky a tělovýchovného lékařství,
- e) tréninkových táborů organizovaných společně smluvními stranami,
- f) koordinace projektu soutěží olympijských nadějí v rámci států CEFTA.

2. Maximálně týdenní pobyty nepřesáhnou 10 týdnů ročně.

3. Obsahové a finanční zajištění jednotlivých výměn bude upřesněno smluvními stranami při předložení návrhu akce.

VŠEOBECNÁ A FINANČNÍ USTANOVENÍ

Článek 16

1. Vysílající smluvní strana předloží přijímající smluvní straně nominaci svých kandidátů podle článků 1, 6, 13 a 15 tohoto Protokolu včetně osobních údajů a návrhu programu nejpozději dva měsíce před navrhovaným datem uskutečnění pobytu.

2. Přijímající smluvní strana oznámí své stanovisko k přijetí do 30 dnů po obdržení návrhu.

3. Vysílající smluvní strana oznámí datum a způsob příjezdu nejpozději jeden týden před zahájením pobytu.

Článek 17

1. Seznam kandidátů nominovaných ke studijním pobytům podle článků 7 a 8 tohoto Protokolu spolu s příslušnou dokumentací předloží vysílající smluvní strana nejpozději do 31. března každého roku.

2. Kandidáti navrhovaní ke studijnímu pobytu podle článku 7 tohoto Protokolu dále předloží akceptační dopis přijímající vysoké školy.

3. Přijímající smluvní strana oznámí nejpozději do 30. června každého roku, zda byli navržení kandidáti přijati a název instituce, kde svůj studijní pobyt uskuteční.

4. Vysílající smluvní strana sdělí přijímající smluvní straně přesné datum nástupu stipendistů nejpozději 2 týdny před zahájením pobytu.

Článek 18

1. Osobám vysílaným na základě tohoto Protokolu uhradí vysílající smluvní strana náklady na dopravu do místa určení a zpět.

2. Přijímající smluvní strana uhradí cestovné po území svého státu podle schváleného programu pobytu.

3. Ustanovení tohoto článku se netýkají osob přijímaných na základě článku 9 tohoto Protokolu.

Článek 19

Přijímající smluvní strana osobám přijímaným na základě článků 1, 6, 13 a 15 tohoto Protokolu poskytne stravné a kapesné podle vnitrostátních právních předpisů, zajistí a uhradí odpovídající ubytování.

Článek 20

1. Osobám přijatým na základě článku 7 tohoto Protokolu přijímající smluvní strana poskytne bezplatné studium, možnost ubytování a stravování ve vysokoškolských zařízeních za stejných podmínek, jako mají občané státu přijímající smluvní strany.

2. Přijímající smluvní strana poskytne stipendium podle svých vnitrostátních právních předpisů.

Článek 21

Osobám přijatým na základě článku 8 tohoto Protokolu přijímající smluvní strana uhradí poplatky za výuku, exkurze, ubytování a stravování a poskytne kapesné.

Článek 22

Osobám již studujícím na základě předchozích protokolů o spolupráci mezi smluvními stranami bude poskytnuto finanční a hmotné zabezpečení za stejných podmínek, za jakých byly přijaty.

Článek 23

Zdravotní péče pro účastníky výměn podle tohoto Protokolu bude zajištěna v souladu se Smlouvou mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o poskytování a úhradě zdravotní péče, podepsanou v Praze dne 23. 5. 2000.

Článek 24

Změny a případná doplnění tohoto Protokolu projednají smluvní strany přímo písemnou formou. Protokol nevylučuje možnost uskutečňování dalších akcí, na kterých se smluvní strany písemně dohodnou v rámci svých finančních možností.

Článek 25

Tento Protokol vstoupí v platnost dnem 1. ledna 2002, sjednává se na dobu pěti let a bude dále automaticky prodlužován vždy na další rok, pokud jej jedna ze smluvních stran písemně nevypoví nejpozději šest měsíců před uplynutím doby jeho platnosti.

Dáno v Levoči dne 21. 9. 2001 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a slovenském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za Ministerstvo školství, mládeže
a tělovýchovy České republiky

Mgr. Eduard Zeman v. r.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Za Ministerstvo školství
Slovenské republiky

RNDr. Milan Ftáčnik, CSc. v. r.
ministr školství

143**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 31. října 2001 bylo v Haagu podepsáno Memorandum o porozumění o spolupráci mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství, kultury a vědy Nizozemí.

Memorandum vstoupilo v platnost na základě svého článku 6 dnem podpisu.

Anglické znění Memoranda a jeho překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

Memorandum of Understanding

on the co-operation between the Ministry of Education, Youth and Sport of the Czech Republic and the Ministry of Education, Culture and Science of the Netherlands

The Ministry of Education, Youth and Sport of the Czech Republic and the Ministry of Education, Culture and Science of the Netherlands (hereinafter referred to as “the Parties”),

BEING AWARE of the important role of education and training in society, especially in view of the foreseen accession of the Czech Republic to the European Union;

REFERRING to the Cultural Treaty of 1972 between the Government of the Czechoslovak Socialist Republic and the Government of the Kingdom of the Netherlands signed in Prague on 3 August 1972;

ALSO REFERRING to the intention of the Ministry of Education, Culture and Science of the Netherlands to initiate multinational co-operation in education with the Czech Republic, the Republic of Hungary, the Republic of Poland and the Republic of Slovenia;

EMPHASIZING the importance of further developing direct relations between the Ministry of Education, Youth and Sport of the Czech Republic and the Ministry of Education, Culture and Science of the Netherlands;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

The Parties will effectuate and develop the co-operation to their mutual benefit, aiming at continuity in their co-operative relationships.

Article 2

The Parties will aim at developing multinational programmes in co-operation with Hungary, Poland and Slovenia in the following priority areas:

- I. General education, in particular regarding the education of ethnic and cultural minorities,
- II. Higher education, in particular policy issues in view of the major developments in Europe,
- III. Secondary and higher vocational education and training, in particular in relation to the labour market,
- IV. Quality assessment in education,
- V. Information and communication technology in education.

PŘEKLAD

Memorandum o porozumění

o spolupráci mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a
Ministerstvem školství, kultury a vědy Nizozemí

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvo školství, kultury a vědy Nizozemí (dále jen „smluvní strany“),

jsouce si vědoma důležitosti role vzdělávání a přípravy ve společnosti, zejména s ohledem na předpokládaný vstup České republiky do Evropské unie;

odvolávající se na Kulturní dohodu mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Nizozemského království podepsanou v Praze dne 3. srpna 1972;

dále se odvolávající na záměr Ministerstva školství, kultury a vědy Nizozemí iniciovat mnohonárodní spolupráci v oblasti vzdělávání s Českou republikou, Maďarskou republikou, Polskou republikou a Slovinskou republikou;

zdůrazňující důležitost dalšího rozvoje přímých vztahů mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství, kultury a vědy Nizozemského království;

se dohodla takto:

Článek 1

Smluvní strany budou uskutečňovat a rozvíjet vzájemně prospěšnou spolupráci s cílem zajistit její kontinuitu.

Článek 2

Smluvní strany budou usilovat o rozvíjení mnohonárodních programů ve spolupráci s Maďarskem, Polskem a Slovinskem v těchto prioritních oblastech:

- I. Všeobecné vzdělávání, zejména s ohledem na vzdělávání etnických a kulturních menšin;
- II. Vysokoškolské vzdělávání, zejména politické otázky se zřetelem k hlavním vývojovým tendencím v Evropě;
- III. Střední a vyšší odborné vzdělávání a příprava, zejména ve vztahu k trhu práce;
- IV. Hodnocení kvality v oblasti vzdělávání;
- V. Informační a komunikační technologie v oblasti vzdělávání.

Article 3

With reference to the provision of Article 2 the Parties will support the implementation of the multinational collaborative programmes through direct working relationships between the educational institutions themselves.

The Parties will prepare a Joint multinational work plan for educational co-operation 2001-2002 with the relevant Ministries of the Republic of Hungary, the Republic of Poland and the Republic of Slovenia.

Article 4

A Joint Commission will be established on the basis of this Memorandum of Understanding to monitor the co-operation. The Parties will nominate experts in the Joint Commission.

The Joint Commission will meet once a year, the first time in the Netherlands and thereafter elsewhere as agreed by the Parties.

Article 5

In the framework of this Memorandum of Understanding the Parties will co-operate under the following conditions:

- the Czech Party will cover the costs of transportation of the Czech member(s) of the Joint Commission to meetings of the Joint Commission which will take place outside the Czech Republic;
- the Dutch Party will cover the costs of transportation of the Dutch member(s) of the Joint Commission to meetings of the Joint Commission which will take place outside the Netherlands;
- the Czech Party will host and cover the costs of the meetings of the Joint Commission which will take place in the Czech Republic;
- the Dutch Party will host and cover the costs of the meetings of the Joint Commission which will take place in the Netherlands;
- the Czech Party will cover the expert fees, if applicable, and travel costs of the Czech participants in the multinational programmes, it being understood that the Dutch Party will cover the travel costs of the Czech participants in the workshop on School Self-Evaluation in accordance with the Joint multinational work plan;
- the Dutch Party will cover the expert fees, if applicable, and travel costs of the Dutch participants, the seminar / workshop costs and the accommodation costs of the Dutch and Czech participants in accordance with the Joint multinational work plan.

Článek 3

V návaznosti na ustanovení čl. 2 budou smluvní strany podporovat uskutečňování mnohonárodních programů spolupráce prostřednictvím přímých pracovních vztahů mezi vzdělávacími institucemi.

Smluvní strany připraví Společný mnohonárodní pracovní plán spolupráce s příslušnými ministerstvy Maďarské republiky, Polské republiky a Slovinské republiky v oblasti vzdělávání na léta 2001 – 2002.

Článek 4

Na základě tohoto Memoranda bude zřízena Společná komise pro monitorování spolupráce. Smluvní strany nominují experty do Společné komise.

Společná komise se bude scházet jednou ročně, poprvé v Nizozemí, poté jinde podle dohody smluvních stran.

Článek 5

V rámci tohoto Memoranda budou smluvní strany spolupracovat za těchto podmínek:

- Česká strana bude hradit náklady na dopravu českých členů (člena) Společné komise na zasedání Společné komise, které se bude konat mimo území České republiky;
- Nizozemská strana bude hradit náklady na dopravu nizozemských členů (člena) Společné komise na zasedání Společné komise, které se bude konat mimo území Nizozemí;
- Česká strana bude pořádat zasedání Společné komise, která se budou konat na území České republiky, a hradit s nimi spojené náklady;
- Nizozemská strana bude pořádat zasedání Společné komise, která se budou konat na území Nizozemí, a hradit s nimi spojené náklady;
- Česká strana bude hradit náklady spojené s účastí expertů, bude-li to potřebné, a náklady na dopravu českých účastníků v mnohonárodních programech s tím, že nizozemská strana bude hradit náklady na dopravu českých účastníků workshopu o sebehodnocení škol podle Společného mnohonárodního pracovního plánu;
- Nizozemská strana bude hradit náklady spojené s účastí expertů, bude-li to potřebné, a náklady na dopravu nizozemských účastníků, semináře/workshopy a ubytování nizozemských a českých účastníků podle Společného mnohonárodního pracovního plánu.

Article 6

This Memorandum will enter into force on the day of undersigning. It will remain in force until 31 December 2002. The Parties will have an evaluation of the multinational co-operation in education carried out, to be completed at least 3 months before the date of expiry of this Memorandum. On the basis of this evaluation the Parties will decide on the continuation of the co-operation in education and the modalities thereof.

Done in The Hague on 31 October 2001 in two original copies in the English language.

For the Ministry of Education, Youth and
Sport of the Czech Republic

Petr Kubernát
Ambassador Extraordinary
and Plenipotentiary

For the Ministry of Education, Culture and
Science of the Netherlands

Louis Marie Lucien Henri Alphonse **Hermans**
Minister

Článek 6

Toto Memorandum vstupuje v platnost dnem podpisu. Bude platit do 31. prosince 2002. Nejpozději do 3 měsíců před ukončením platnosti tohoto Memoranda vypracují smluvní strany vyhodnocení jejich mnohonárodní spolupráce v oblasti vzdělávání. Na základě tohoto vyhodnocení rozhodnou smluvní strany o pokračování spolupráce v oblasti vzdělávání a jejích formách.

Dáno v Haagu dne 31. října 2001 ve dvou původních vyhotoveních v anglickém jazyce.

Za Ministerstvo školství, mládeže
a tělovýchovy České republiky

Ing. Petr **Kubernát** v. r.
mimořádný a zplnomocněný velvyslanec

Za Ministerstvo školství, kultury
a vědy Nizozemí

Louis Marie Lucien Henri Alphonse **Hermans** v. r.
ministr



Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2002 činí 1500,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Brno:** Vyšehrad, s. r. o., Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **Břeclav:** Jaroslav Polák, Lanžhotská 57; **České Budějovice:** PROSPEKTRUM, Kněžská 18, SEVT, a. s., Česká 3; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořická 405; **Hrdějovice:** Ing. Jan Fau, Dlouhá 329; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/I.; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 0416/732135, fax: 0416/734875; **Most:** Knihkupectví Šeříková, Ilona Růžicková, Šeříková 529/1057, Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Napajedla:** Ing. Miroslav Kučeřík, Svatoplukova 1282; **Náchod:** Olga Fašková, Kamenice 139, tel.: 0441/424546; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, BONUM, Ostružnická 10, Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, KANT CZ, s. r. o., Hybernská 5, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, Moraviapress, a. s., Na Florenci 7-9, tel.: 02/232 07 66, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), BMSS START, spol. s r. o., Vinohradská 190; **NEWSLETTER PRAHA,** Šafaříkova 11; **Praha 4:** PROSPEKTRUM, Nákupní centrum Budějovická, Olbrachtova 64, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 02/24 81 35 48; **Praha 10:** Abonentní tiskový servis, Hájek 40, Uhřetěves; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 0168/303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 047/560 38 66, fax: 047/560 38 77, Kartoon, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírky zákonů včetně dopravy zdarma, tel.-fax: 047/5501773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Zátec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevdování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. čísle 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.